

Den 28. August 1923 sendte Landarbejderforbundet i Danmark Kolindsunds Ejerlav følgende Skrivelse:

„Efter Anmodning fra vore hos det ærede Ejerlavs Medlemmer beskæftigede Medlemmer skal vi ved nærværende tillade os at indbyde Repræsentanter for Kolindsunds Ejerlav til et Forhandlingsmøde Fredag d. 31. August Kl. 8 Aften paa „Drasbecks Hotel“ i Kolind for ved en saadan Forhandling at forsøge opnaaet Enighed mellem Ejerlavet og Landarbejderforbundet om en Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold hos Ejerlavets Medlemmer.

Repræsentanter for Landarbejderforbundet og vore lokale Organisationer vil være til Stede paa den fastsatte Tid.

Vi forventer, at der ved en saglig Forhandling vil kunne opnaas Enighed om en fredelig Ordning.“

Da Bestyrelsen for Ejerlavet ikke mente, at der verserede nogen Uoverensstemmelse mellem Lavet og dets Arbejdere, henlagde den Skrivelsen uden at foretage videre. Dagen efter henvendte Landarbejderforbundets Repræsentant sig telefonisk til Lodsejerlavets Formand, Gaardejer Niels Andersen af Enghavegaard, om at faa et Møde, men denne svarede ham, at der ikke fra Arbejdernes Side var sket nogen Henvendelse til Lavet, og at Bestyrelsen nok vilde forhandle med Arbejderne, hvis disse vilde dem noget, men derimod ikke med Forbundet. Formanden hævder yderligere at have sagt, at hvis Arbejdere, der var løst antagne, ikke var tilfredse med Forholdene, stod det dem jo frit for at gaa, naar de vilde, og for Lavets Skyld maatte de gaa med Ugens Udgang, om de ønskede det; Landarbejderforbundets Repræsentant svarede Formanden, at han opfattede dennes Udtalelser, som om han lockoutede Arbejderne, men Formanden hævder heroverfor at have sagt, at han ikke vilde lockoute, men det var jo løse Arbejdere, der var frit stillede og kunde gaa, hvis de vilde, og blive, hvis de vilde.

Lavet hørte herefter ikke mere fra Forbundet eller Arbejderne, men den 8. September 1923 forlod 10 Landarbejdere og 1 Fyrbøder deres Arbejde hos Lavet, medens 5 Mand blev, og den 10. September 1923 fremkom i Bladet „Demokraten“ følgende Artikel:

„Kolindsund Ejerlav, der hylder Arbejdsgiverprincipper fra det forrige Aarhundrede, har lockoutet sine Arbejdere. De havde været saa formastelige flere Gange at kræve optaget Forhandlinger om Løn- og Arbejdsvilkaar, men det var mere, end Lavet vilde finde sig i, hvorfor det svarede med Afskedigelse af Arbejderne fra 7. September. . .“

Lodsejerlavet blev dog ikke generet ved denne Bortgang, da der straks tilbød sig ny Arbejdskraft i rigeligt Maal.

Den 11. Septbr. 1923 udsendte saa Landarbejderforbundet til 12 af Lodsejerlavets Medlemmer en Meddelelse om, at der fra den 13. samme Maaned vilde blive etableret Arbejdsstandsning overfor deres Gaarde, hvilken Standsning senere er udvidet til yderligere 2 Gaarde, men frafaldes for en Gaards Vedkommende, saaledes at den gælder i alt 13 Gaarde, nemlig de Gaarde, der tilhører Sagsøgerne, Gaardejer Niels Andersen af Enghavegaard, Gaardejer Mads Eriksen af Næsgaard, Gaardejer Kristen Herskind af Kastruplund, Gaardejer Jens Knudsen af Skarnæs, Gaardejer Jens Legarth af Søholm, Gaardejer Jens Munkedal af Ellegaard, Gaardejer I. B. Østergaard Pedersen af Pognæs, Gaardejer Laurits Pedersen af Egevang, Gaardejer Peter Petersen af Sivested Odde, Gaardejer Otto Precht af Østereng, Gaardejer A. Sørensen af Rørholm, Gaardejer Johannes Sørensen af Gl. Dæmning og Gaardejer Theodor Sørensen af Benzonsløj.

En af disse Meddelelser lød som følger:

„Det er Dem formentlig bekendt, at der er udbrudt Konflikt mellem Kolindsund Lodsejerlav og Landarbejderforbundet, idet Lavets Formand, Hr. Proprietær N. Andersen, har nægtet at optage en Forhandling med os om en Overenskomst angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de under Lavet beskæftigede Arbejdere, men at han tværtimod har meddelt at ville standse disse Arbejder fra den 8. ds.

Imidlertid finder vi, det er i saavel Lavets som Lodsejernes velforstaaede Interesser, at der tilvejebringes en snarlig Løsning af denne Konflikt og med det Resultat, at der oprettes overenskomstmæssige Løn- og Arbejdsvilkaar for saavel de ved Kanalarbejdet som de ved Landbruget beskæftigede Arbejdere. Da en saadan Løsning trods alle vore Forsøg ikke endnu er tilvejebragt, skal vi ved nærværende tillade os at meddele, at vi ser os nødsagede til at etablere en almindelig Arbejdsstandsning overfor Lavets tolv store Gaarde og derunder ogsaa overfor dem fra Torsdag den 13. ds. ved normal Arbejdstids Ophør, og indtil der er opnaaet en tilfredsstillende Overenskomst mellem Kolindsund